

PLAN DOCENTE ASIGNATURA (versión castellano)

[\(veure versió català\)](#)

Espacios y prácticas profesionales de la PE en el ámbito de la educación informal

Código: A9

Curso y período en el que se imparte: 2019-2020 semestre 1

Horario: 15:30h a 20:30h, viernes

Créditos ECTS: 3 créditos

Tipo de asignatura

Optativa Obligatoria

Orientación: investigación profesional

Recomendaciones para cursar la asignatura:

Lengua en que se imparte: castellano catalán inglés

Universidad responsable: Universitat de Girona

Equipo docente

Profesor/a: Moisès Esteban Guitart

Departamento: Psicología

Despacho: 234

e-mail: moises.esteban@udg.edu

Horario tutorías: a convenir

Objetivos formativos de la asignatura

1. Revisar los principales marcos teóricos (constructivista, sociocultural, ecológico-sistémico) para dar cuenta de los procesos de aprendizaje (cambio psicológico) i su relación con la enseñanza (cambio educativo). *¿Qué entendemos por "aprendizaje"?*
2. Identificar las características de las prácticas educativas en la Sociedad de la información, su relación con las prácticas educativas escolares y sus implicaciones en el desarrollo humano. *¿En qué mundo vivimos?*
3. Expresar una visión global de la intervención psicoeducativa en el entorno social, con un énfasis especial en sus presupuestos teóricos, en sus características y en los factores implicados en su elaboración, desarrollo y evaluación. *¿Qué consecuencias se derivan para la intervención psicoeducativa?*

Competencias que se pretenden desarrollar en la asignatura

Competencias generales

CB7 - Que los estudiantes sepan aplicar los conocimientos adquiridos y su capacidad de resolución de problemas en entornos nuevos o poco conocidos dentro de contextos más amplios (o multidisciplinares) relativos a su campo de estudio.

CB9 - Que los estudiantes sepan comunicar sus conclusiones y los conocimientos y las razones últimas que las sustentan a públicos especializados y no especializados de una manera clara y sin ambigüedades.

CB10 - Que los estudiantes posean las habilidades de aprendizaje que les permitan continuar estudiando de una manera en gran medida autodirigida o autónoma.

CG2 - Capacidades relacionadas con el uso funcional de los conocimientos adquiridos para el diseño de intervenciones educativas.

CG5 - Capacidades personales e interpersonales para el trabajo en grupos altamente especializados y competitivos de composición multidisciplinar.

CG6 - Capacidad para llevar a cabo una autorreflexión sobre las propias competencias y necesidades de formación en el ámbito de la psicología de la educación.

Competencias específicas

CE2 - Capacidad para prevenir e intervenir con finalidad de favorecer el desarrollo y el aprendizaje en personas con discapacidad y/o en riesgo de exclusión social.

CE3 - Capacidad para evaluar los procesos psicológicos implicados en las prácticas educativas y para desarrollar intervenciones dirigidas a su mejora.

CE6 - Capacidad para generar nuevos conocimientos e intervenir en procesos de aprendizaje implicados en varios contextos educativos basados en diferentes tipos de lenguajes.

Estructura y contenidos de la asignatura

1. Relaciones cambio educativo – cambio evolutivo (psicológico). Cambio conceptual, aprendizaje significativo, zona de desarrollo próximo, andamiaje, comunidades de práctica, mesosistema.
2. El aprendizaje a lo largo y ancho de la vida. Ecologías de aprendizaje e itinerarios personales de aprendizaje.
3. La intervención psicoeducativa en el entorno social. Relaciones con la educación escolar. Continuidades-discontinuidades educativas. Programas, principios y estrategias de intervención psicoeducativa.

Metodología docente

Exposiciones del profesor en las sesiones presenciales. Discusión en grupo y en pequeño grupo de los contenidos. Participación en foros. Lecturas individuales.

Evaluación

Evaluación continuada

Prerrequisito:

La asistencia a las clases presenciales tiene carácter regular y obligatorio. Ausentarse el 25% o más de sesiones de la asignatura impide realizar la evaluación continuada.

Actividades y criterios:

Registro de actividades formativas realizadas en clase a lo largo de la asignatura. Aportaciones individuales de los estudiantes a la dinámica general de la clase (intervenciones en las discusiones y debates) y a los foros de ideas principales de los diferentes núcleos temáticos.

Ponderación: 30% de la calificación total.

Realización de una síntesis individual (ensayo académico, documento de posicionamiento) en la que se utilicen los conocimientos adquiridos a lo largo de la asignatura. En la síntesis se valorará la capacidad de argumentación y el orden expositivo, así como la capacidad de relacionar los contenidos de la asignatura con el tratamiento de la información escogida.

Ponderación: 60% de la calificación total.

Autoevaluación: Valoración cualitativa y cuantitativa (0-10) de los aprendizajes realizados por parte del aprendiz como resultado de la asignatura y del trabajo realizado en ella.

Ponderación: 10% de la calificación total.

Evaluación única:

De acuerdo con la normativa vigente en la Universidad de Barcelona, los estudiantes pueden solicitar acogerse a la modalidad de evaluación única. Para ello deberán rellenar el formulario "Solicitud de evaluación única", que pueden descargar desde el bloque introductorio del aula virtual de la asignatura, y entregarlo en mano al profesor dentro de los 20 días naturales contados a partir del inicio de las clases.

La evaluación única consistirá en un examen escrito.

Reevaluación

Después de la publicación de las calificaciones finales de la asignatura, los estudiantes que hayan obtenido la calificación de SUSPENSO en la evaluación continuada podrán realizar una reevaluación de la asignatura. La realización de la reevaluación comporta la renuncia por parte del estudiante a todas las calificaciones previas de evaluación continuada.

La reevaluación consistirá en la realización de una prueba escrita, que incluirá la totalidad de los contenidos de la asignatura, tanto los conocimientos teóricos como prácticos. La prueba se llevará a cabo en la fecha y hora fijadas por la Comisión Académica del MIPE para la reevaluación de la asignatura.

La calificación final de la asignatura del alumnado que haya realizado la reevaluación será la obtenida exclusivamente en esta prueba.

El alumnado que tenga una calificación igual o superior a 9,0, a criterio del profesorado de la asignatura, puede obtener la mención de matrícula de honor, teniendo en cuenta que el número de matrículas de honor no puede ser superior al 5% del alumnado matriculado en la asignatura.

Los trabajos del alumnado tienen que ser originales. La realización de una prueba o trabajo de evaluación que suponga copia o plagio se considerará una irregularidad y como tal será calificada con un 0 (ver el artículo 16.7 y el anexo de la Normativa reguladora de los planes docentes de las asignaturas y de la evaluación y la calificación de los aprendizajes de la Universitat de Barcelona:

<http://www.ub.edu/acad/noracad/avaluacio.pdf>).

Bibliografía y enlaces web

Bronfenbrenner, U. (1987). *La ecología del desarrollo humano*. Barcelona: Paidós.

Coll, C. (2013). El currículo escolar en el marco de la nueva ecología del aprendizaje. *Aula de Innovación Educativa*, 219, 31-36.

Esteban-Guitart, M. (2010). *Geografías del desarrollo humano*. Barcelona: Aresta.

Esteban-Guitart, M. (2016). *Funds of identity. Connecting meaningful learning experiences in and out of school*. New York: Cambridge University Press.

Gee, J. P. (2017). *Teaching, Learning, Literacy in our High-Risk, High-Tech World. A framework for becoming human*. New York: Teachers College Press.

González-Patiño, J. & Esteban-Guitart, M. (2014). Some of the challenges and experiences of formal education in a Mobile-Centric Society. *Digital Education Review*, 25, 64-86.

Ito, M. et al. (2013). *Connected learning. An agenda for research and design*. Irvine: Digital Media and Learning Research Hub.

Jenkins, H. (dir.). (2009). *Confronting the Challenges of Participatory Culture: Media Education for the 21st Century*. Chicago: MacArthur.

Vila, I. y Esteban-Guitart, M. (2017). *Familia, escuela y comunidad en las sociedades del siglo XXI*. Barcelona: Horsori.

Vigotski, L.S. (1979). *El desarrollo de los procesos psicológicos superiores*. Barcelona: Crítica

**PLA DOCENT ASSIGNATURA
(versió català)**

Espais i pràctiques professionals de la psicologia de l'educació en l'àmbit de l'educació informal

Codi: A9

Curs i període en què s'imparteix: 2019-2020 semestre 1

Horari: 15:30h a 20:30h, divendres

Crèdits ECTS: 3 crèdits

Tipus d'assignatura

Optativa Obligatòria

Orientació: investigació professional

Recomanacions per cursar l'assignatura:

Llengua en què s'imparteix: castellà català anglès

Universitat responsable: Universitat de Girona

Equip docent

Professor/a: Moisès Esteban-Guitart

Departament: Psicologia

Despatx: 234

e-mail: moises.esteban@udg.edu

Horari tutories: a convenir

Objectius formatius de l'assignatura

1. Revisar els principals marcs teòrics (constructivista, sociocultural, ecològic-sistèmic) per donar compte dels processos d'aprenentatge (canvi psicològic) i la seva relació amb l'ensenyança (canvi educatiu).
Què entenem per aprenentatge?
2. Identificar les característiques de les pràctiques educatives en la Societat de la informació, la seva relació amb les pràctiques educatives escolars i les seves implicacions en el desenvolupament humà.
En quin món vivim?
3. Expressar una visió global de la intervenció psicoeducativa en l'entorn social, amb un èmfasis especial en els seus principis teòrics, les seves característiques i factors implicats en l'elaboració, desenvolupament i avaluació. *Quines conseqüències es deriven per a la intervenció psicoeducativa?*

Competències que hom pretén desenvolupar en el mòdul

Competències generals

CB7 - Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relatius al seu camp d'estudi.

CB9 - Que els estudiants sàpiguen comunicar les seves conclusions i els coneixements i raons últimes que les sustenten a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

CB10 - Que els estudiants posseeixin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant d'una manera que haurà de ser en gran mesura autodirigida o autònoma.

CG2 - Capacitats relacionades amb l'ús funcional dels coneixements adquirits per al disseny

d'intervencions educatives.

CG5 - Capacitats personals i interpersonalment per al treball en grups altament especialitzats i competitius de composició multidisciplinària.

CG6 - Capacitat per dur a terme una autoreflexió sobre les pròpies competències i necessitats de formació en l'àmbit de la psicologia de l'educació.

Competències específiques

CE2 - Capacitat per prevenir i intervenir amb finalitat d'afavorir el desenvolupament i l'aprenentatge en persones amb discapacitat i en risc d'exclusió social.

CE3 - Capacitat per avaluar els processos psicològics implicats en les pràctiques educatives i per desenvolupar intervencions adreçades a la seva millora.

CE6 - Capacitat per generar nous coneixements i intervenir en processos d'aprenentatge implicats en diversos contextos educatius basats en diferents tipus de llenguatges.

Estructura i continguts de l'assignatura

1. Relacions canvi educatiu – canvi evolutiu (psicològic). Canvi conceptual, aprenentatge significatiu, zona de desenvolupament pròxim, comunitats de pràctica, mesosistema.
2. L'aprenentatge al llarg i ample de la vida. Ecologies d'aprenentatge i itineraris personals d'aprenentatge.
3. La intervenció psicoeducativa en l'entorn social. Relacions amb l'educació escolar. Continuitats-discontinuitats educatives. Programes, principis i estratègies d'intervenció psicoeducativa.

Metodologia docent

Exposicions del professor en les sessions presencials. Discussió en grup i en petit grup dels continguts. Fòrums de discussió al voltant del temari. Lectures individuals.

Avaluació

Avaluació continuada

Prerequisit:

L'assistència a les classes presencials té caràcter regular i obligatori. Absentar-se el 25% o més de sessions de l'assignatura impedeix realitzar l'avaluació continuada.

Activitats i criteris:

Registre d'activitats formatives realitzades a classe al llarg de l'assignatura. Aportacions individuals dels estudiants a la dinàmica general de la classe (intervencions en els debats i discussions) i als fòrums d'idees principals dels diferents nuclis temàtics.

Ponderació: 30% de la qualificació total.

Realització d'una síntesis individual (assaig acadèmic, document de posicionament) on s'incorporaran els coneixements adquirits al llarg de l'assignatura. A la síntesis es valorarà la capacitat d'argumentació i l'ordre expositiu, així com la capacitat de relacionar els continguts de l'assignatura amb el tractament de la informació escollida.

Ponderació: 60% de la qualificació total.

Autoavaluació: Valoració qualitativa i quantitativa (0-10) dels aprenentatges realitzats per part de l'aprenent com a resultat de l'assignatura i el treball realitzat en ella.

Ponderació: 10% de la qualificació total.

Avaluació única:

D'acord amb la normativa vigent a la Universitat de Barcelona, els estudiants poden sol·licitar acollir-se a la modalitat d'avaluació única. Per a això hauran d'emplenar el formulari "Sol·licitud d'avaluació única", que poden descarregar des del bloc introductor de l'aula virtual de l'assignatura, i lliurar-ho en mà al professor dins dels 20 dies naturals a partir de l'inici de les classes.

L'avaluació única consistirà en un examen escrit.

Reavaluació

Després de la publicació de les qualificacions finals de l'assignatura, els estudiants que hagin obtingut la qualificació de SUSPENS a l'avaluació continuada podran realitzar una reavaluació de l'assignatura. La realització de la reavaluació comporta la renúncia per part de l'estudiant a totes les qualificacions prèvies d'avaluació continuada.

La reavaluació consistirà en la realització d'una prova escrita, que inclourà la totalitat dels continguts de l'assignatura, tant els coneixements teòrics com pràctics. La prova es portarà a terme en la data i hora fixades per la Comissió Acadèmica del MIPE per a la reavaluació de l'assignatura.

La qualificació final de l'assignatura de l'alumnat que hagi realitzat la reavaluació serà la nota obtinguda exclusivament en aquesta prova.

L'alumnat que tingui una qualificació igual o superior a 9,0, a criteri del professorat de l'assignatura, pot obtenir la menció de matrícula d'honor, tenint en compte que el nombre de matrícules d'honor no pot ser superior al 5% de l'alumnat matriculat en l'assignatura.

Els treballs de l'alumnat han de ser originals. La realització d'una prova o treball d'avaluació que suposi còpia o plagi es considerarà una irregularitat i com a tal serà qualificada amb un 0 (vegeu l'article 16.7 i l'annex de la Normativa reguladora dels plans docents de les assignatures i de l'avaluació i la qualificació dels aprenentatges de la Universitat de Barcelona: <http://www.ub.edu/acad/noracad/avaluacio.pdf>).

Bibliografia i enllaços web

Bronfenbrenner, U. (1987). *La ecología del desarrollo humano*. Barcelona: Paidós.

Coll, C. (2013). El currículum escolar en el marco de la nueva ecología del aprendizaje. *Aula de Innovación Educativa*, 219, 31-36.

Esteban-Guitart, M. (2010). *Geografías del desarrollo humano*. Barcelona: Aresta.

Esteban-Guitart, M. (2016). *Funds of identity. Connecting meaningful learning experiences in and out of school*. New York: Cambridge University Press.

González-Patiño, J. & Esteban-Guitart, M. (2014). Some of the challenges and experiences of formal education in a Mobile-Centric Society. *Digital Education Review*, 25, 64-86.

Gee, J. P. (2017). *Teaching, Learning, Literacy in our High-Risk, High-Tech World. A framework for becoming human*. New York: Teachers College Press.

Ito, M. et al. (2013). *Connected learning. An agenda for research and design*. Irvine: Digital Media and Learning Research Hub.

Jenkins, H. (dir.). (2009). *Confronting the Challenges of Participatory Culture: Media Education for the 21st Century*. Chicago: MacArthur.

Vila, I. i Esteban-Guitart, M. (2017). *Familia, escuela y comunidad en las sociedades del siglo XXI*. Barcelona: Horsori.

Vigotski, L.S. (1979). *El desarrollo de los procesos psicológicos superiores*. Barcelona: Crítica.